

Natuurbeschermingsnieuws

Wat vooraf ging (van commissie naar netwerk)

Zoals een goede soap betaamt allereerst even terug naar wat vooraf ging. In Fitis 39(2) wordt in een soort 'Plan van Aanpak' beschreven hoe de VWG invulling kan geven aan haar natuurbeschermingstaak. In dat stuk wordt een aantal vragen opgeworpen die inmiddels (deels) zijn beantwoord, met name wat betreft het onderdeel 'strategie en werkwijze'. Mede op grond van de enquêteresultaten (zie Resultaten VWG-enquête elders in deze Fitis) is besloten om de klassieke werkwijze met een Natuurbeschermingscommissie te verlaten. In plaats daarvan werken we voortaan binnen een (het) Natuurbeschermingsnetwerk. In wezen is dit al jaren de feitelijke situatie. Immers, naast de VWG-leden in de opeenvolgende NB-cies zijn ook vele anderen, leden en niet-leden, betrokken bij diverse NB-zaken (van algemeen natuurbeleid tot concrete soortbescherming). Door optimalisatie van deze 'netwerk aanpak' verwachten we echter efficiënter te kunnen opereren. En de tijd zal ons leren hoe dit alles past onder de vlag van de 'Stichting Zuid-Kennemerland Natuurlijk'. De optimalisatieslag behelst overigens ondermeer de volgende reeds gerealiseerde zaken:

- communicatie over NB-zaken binnen VWG (o.a. via bestuur, Fitis);
- communicatie binnen netwerk (halfjaarlijkse contactavond, emailgroep NBZK);
- afstemming activiteiten van NB-netwerk met VWG- en KNNV-veldwerkcies.

Tenslotte, op de twee recente bijeenkomsten van respectievelijk de veldwerkcies van KNNV en VWG (30-10-2003) en het NB-netwerk (13-11-2003) is ook gesproken over het onderdeel 'onderwerpen en prioriteiten stellen' (zie het eerder genoemde 'Plan van Aanpak'). Er bestaat onder veldwerkers en natuurbeschermers een praktische behoefte aan een richtinggevend ruimtelijk en strategisch (meerjaren)plan. Voor zo'n plan en/of kaart zijn al diverse bouwstenen aanwezig (bijv. hoofdstuk 9 van de Avifauna, de Natuurkaart, etc.), maar er zal nog wel wat water door het Spaarne stromen voordat het zo ver is. Wordt vervolgd.

En wat er speelt (een onvolledige opsomming)

Alvorens een selectie van NB-onderwerpen aan te stippen, allereerst een voorbehoud. De beschreven feiten en meningen zijn die zoals gezien door ondergetekende. Alleen al omwille van de efficiëntie is er niet naar

gestreefd de allerlaatste stand van zaken te beschrijven. Dit overzicht is namelijk vooral bedoeld als ingang voor niet-direct betrokkenen.

Over het voorgenomen initiatief van 'Vrienden van het **Kennemerstrand**', natuurbeheer door vrijwilligers, heeft u in Fitis 39(3) een stuk van de hand van Jaco Diemeer kunnen lezen. Een volgend keer meer hierover en over de planologische ontwikkelingen rond deze dynamische NW-hoek van onze regio. In **IJmuiden** heeft Fred Hopman het ondermeer druk gehad met de kwestie omtrent het al dan niet geoorloofd snoeien (lees: rooien) door de gemeente Velsen in de groenstrook tussen Scheiberglaan en Heerenduinweg. De 'Vereniging Behoud Landgoed **Meer en Berg**' heeft recentelijk gereageerd op een op zich niet onaardig natuurwaardenonderzoek uitgevoerd in opdracht van de gemeente Bloemendaal. Zondermeer kwalijk was echter de (stelselmatige?) bagatellisering bij de interpretatie van de gegevens (downgraden), met als cynisch dieptepunt de conclusie dat Meer en Berg 'slechts' een gemiddeld landgoed is. Juist in reactie op het eerdere ontkennen van de landgoedstatus door de gemeente, en mede op grond van de VWG-broedvogelinventarisatie in 1998, heeft de Vereniging Meer en Berg al lang de hoge bestaande en potentiële natuur- en cultuurhistorische waarden aangetoond. En juist de vereniging kijkt met lede ogen toe hoe door het huidige wanbeheer deze waarden achteruitgaan. Bovenal, ook een 'gemiddeld landgoed' verdient een verantwoorde herinrichting! Nieuwe stappen in deze taaie strijd zijn formele aangiften door de Vereniging van dit wanbeheer, een door het ministerie van LNV bedongen onafhankelijk natuurwaardenonderzoek, en de aanstaande inspraak op het ontwerpbestemmingsplan. Ook de 'Vereniging Behoud Landgoed **Lindenheuvel**' heeft bij LNV gehoor gevonden: er wordt nader onderzocht of het landgoed niet alsnog moet worden opgenomen onder de Europese Habitatrichtlijn, zoals eerder was beoogd. Verder heeft de VWG middels een 'zienswijze' gereageerd op een voorontwerpbestemmingsplan. Insteek was 'beschrijf de uitgangssituatie', 'ontwerp een visie op inrichting en beheer' en 'maak een toetsingskader voor vergunningverlening'. Met betrekking tot beide landgoederen speelt ondermeer Eric van Bakel, al dan niet namens 'Stichting Duinbehoud', een belangrijke rol. Andere duin(rand)zaken betreffen het meepraten over en gereedkomen van **beheervisies** voor respectievelijk de Amsterdamse Waterleidingduinen (2001) en het Nationaal Park Zuid-Kennemerland (2003), het lobbyen voor uitvoering van het beheeradvies van KNNV en VWG voor het **Kopje van Aerdenhout** (Jaco Diemeer, Joop Mourik), en bemoeienis met (verantwoorde totstandkoming van) **kunstgrasvelden** in respectievelijk Aerdenhout en Bloemendaal (Duinbehoud). Met betrekking tot de duinzoom tenslotte nog de melding dat de profetie van Diet Veenendaal-Hannessen over het provinciale project 'Kennemerzoom' helaas is bewaarheid: ons natuur- en landschapbeschermers gehoord hebbende

... heeft de Provincie inderdaad het project afgeblazen (zie ook NB-nieuws in Fitis 37(1) & 37(2)). Pluspunten zijn niettemin de hierdoor geïnitieerde 'werkgroep Kennemergeest' en het overzicht van nader aan te pakken projecten. Wordt hopelijk anderszins vervolgd.

In het stedelijk gebied van Haarlem speelt ondermeer de sluipende bedreiging (verrommeling) van het **Westelijk Tuinbouwgebied** (tussen Zijl- en Duinvlietweg). Afgelopen jaar is er gesproken over een groene herinrichting van dit gebied, waarvoor KNNV en VWG inventarisaties hebben uitgevoerd (Antje Ehrenburg, Niko Buiten, ondergetekende), maar over de vraag 'hoe verder' bestaat nog onduidelijkheid. Ook aan Haarlems oostgrens blijft het onrustig. Weliswaar heeft de 'Vereniging Behoud de **Hekslootpolder**' het aldaar aardig onder controle; Tom van den Boomen e.a. (gefeliciteerd met de Zilveren Maan Prijs!) zijn momenteel druk met de inspraakprocedure rond de Schoteroogbrug (lees: Ridsbrug). Maar de aanhoudende planvorming rond Waarderpolder, Veerpolder (verstedelijking in kader van het Spoorzoneplan), Zuiderpolder (stadion), Poelpolder e.o. uiteindelijk een regelrechte bedreiging van de elders gepropageerde ecologische Noord-Zuid verbinding (van het Groene Hart via de Zuid-Hollandse laagveenplassen, het nieuwe Haarlemmermeer Groen, de Zuid-Kennemerlandse veenweide en de brakke Zaanstreek naar het Noord-Hollands Midden). Momenteel worden de voorbereidingen getroffen voor een samenwerkingsverband met als doel het veiligstellen van een **groene Noord-Zuid verbinding ten oosten van Haarlem** (ondergetekende). Oost West, **Eindhoven** best. Met oog op een voorgenomen oost-west fietsverbinding heeft de contra-expertise in opdracht van de gemeente Haarlem bevestigd wat KNNV en VWG al hadden gerapporteerd: uitzonderlijke hoge natuurwaarden in dit reservaatdeel van de Haarlemmerhout. Nu nog onze inzet verzilveren: een fietspad langs de noordzijde van Eindhoven, zonder de precedentwerking van het afsnijden van 'maar een klein hoekje' (Anneke Koper, ondergetekende). Andere stadsrandzaken die spelen zijn dreigende bebouwing van een weiland nabij **Hageveld** (meer dan "maar een paardenlandje"; Coen Looij, John Weijers, Joop Mourik), tracékeuze van een natuurplein door de **Poelpolder** (niet er dwars doorheen; Anneke Koper) en een skatebaan nabij de NW-oever van de **Molenplas** (geen bezwaar; Erik Wokke).

Met betrekking tot de polders ten oosten van Haarlem noem ik het veelbelovende initiatief van het Recreatieschap om een 'Natuurplatform **Spaarnwoude**' in te stellen. Het Schap wil meer werk maken van haar natuurdoelstelling en zoekt daarvoor contact met de diverse natuur- en milieuorganisaties. Het platform ziet het uitdrukkelijk als haar taak te komen tot zoveel mogelijk concrete acties. Naast prioriteiten als De Gruiters (beheerevaluatie) en Veerpolder (stopzetten afkalving en

verruiging oostoever) pleiten we ook voor opstelling en uitvoering van beheerplannen voor deelgebieden zoals Houtrakkerhoek en Westhoffbos. Notabene, per 1 januari 2004 krijgt het Schap ook de groene terreinen in de noordelijke Haarlemmermeer in beheer. Over de Meer gesproken. Mede door het (prille) succes van de eerste regionale, kunstmatige broedgelegenheid voor **Oeverzwaluwen** (toch maar mooi 3 paren in het eerste jaar!) hebben Mieke Ooms en Erik Wokke de smaak te pakken. Zij verkennen momenteel de mogelijkheden om ook de kolonie langs de 2^e IJtocht een steviger basis te geven. Verder zijn er in onze regio maar liefst vijf **weidevogelbeschermings**groepen actief (bron: Jaarverslag Vrijwillige Weidevogelbescherming in Noord-Holland 2001 en 2002). Dat natuur- en landschapsbescherming niet perse een gevecht tegen **windmolens** is, wordt ondersteund door het 'geen bezwaar' tegen de voorgenomen plaatsing langs de A4 c.q. A44 in de zuidelijke Haarlemmermeer (op basis van literatuuronderzoek door Coen Looij). Over andere groene ontwikkelingen in deze eveneens zeer dynamische ZO-hoek van onze regio, zoals het ambitieuze project **Haarlemmerméér Groen'** meer in een volgende aflevering van Natuurbeschermingsnieuws.

Tot slot, al het bovenstaande is niet alleen bedoeld als schouderklopje voor alle betrokkenen, maar vooral ook als stimulans voor hen die na lezing denken: "daar zou ik wel eens wat meer van willen weten" of nog beter "aan willen doen". Treedt toe tot het Natuurbeschermingsnetwerk en meldt u aan bij genoemde personen en/of de VWG-natuurbeschermingscoördinator.

Pim de Nobel, Zijlweg 115 4, 2013 DE Haarlem, 023-5318631,
pim.de.nobel@hccnet.nl